

Januar 2011

Høringsnotat

Endring i forskrift 19. desember 2005 nr. 1653 om veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon

1 Bakgrunn

Forsvarsdepartementet har bedt Helse- og omsorgsdepartementet om at tjenestetid som vernepliktig lege gjøres tellende og inngår som del av de tre årene med veiledet tjeneste som *forskrift 19. desember 2005 nr. 1653 om veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon* stiller krav om.

Forsvarsdepartementets henvendelse til Helse- og omsorgsdepartementet kom på bakgrunn av en henvendelse fra Forsvarets sanitet. Forsvarets sanitet (FSAN) skrev i sitt brev til Forsvarsdepartementet:

”FSAN er opptatt av at vårt Vernepliktig Akademisk Befal (VAB) skal ha vilkår og rettigheter som virker statushevende og motiverende for gjennomføring av verneplikten. Som et minimum må det være slik at VAB'ene ikke taper på å gjennomføre verneplikten sammenlignet med kollegaer som av ymse årsaker ikke gjennomfører sin verneplikt.

Som et statushevende tiltak har flere av våre VAB leger fremmet et forslag om at Forsvaret skal bidra til at gjennomføring av verneplikten skal gjøres tellende som veiledet tjeneste og således gi adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) fastsatte i desember 2005 FOR 2005-12-19 nr 1653:Forskrift om veiledet tjeneste for adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon. Denne forskriften har sitt rotfeste i EØS-avtalen, og er implementert med noe varierende utforming blant de involverte nasjonene.

I Norge stiller forskriften krav til tre års veiledet tjeneste for å kunne arbeide selvstendig som allmennlege med offentlig trygderefusjon. Leger som har gjennomført norsk turnustjeneste godskrives med 2 års veiledet tjeneste, hvor 1/2 år følger av praksis i medisinstudiet, og 1 1/2 år ligger i turnustiden. Det resterende året kan i følge forskriften godkjennes gjennom ett års arbeid som allmennlege under veiledning av godkjent kollega (ikke nødvendigvis spesialist i allmenntilleggsmedisin, men lege som selv tilfredsstillt kravene til offentlig refusjon).

Alternativt godkjennes et års tjeneste i:

- a) Tjeneste som legevaktslege*
- b) Sykehustjeneste, uavhengig av avdeling/spesialitet.*

Forskriften omfatter således de fleste kliniske legestillingene som for tiden eksisterer i Norge uavhengig av fagretning, pasientpopulasjon, eller arbeidsmåte, herunder blant annet leger i siviltjeneste.

Vernepliktige militære leger utgjør en legegruppe som ikke omtales i forskriften. Dette er leger som etter fullført turnustjeneste innkalles til et års militær verneplikt i underordnet legestilling, med faglig veiledning av overordnede leger i sine respektive avdelinger. Tjenesten er av klinisk karakter og sidestilles således i innhold med de øvrige legestillingene som omfattes av forskriften.

Fra forskriften ble implementert har vernepliktige leger blitt henvist til å søke på individuell basis om godkjenning av sin tjenestetid gjennom Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH), som forvalter godkjenningene.

SAFH har i sin vurdering funnet tjeneste i vernepliktig legestilling i tråd med forskriftens målbeskrivelse, gitt i § 6, og således tellende i forhold til krav om veiledet tjeneste. Tjenesten godkjennes etter individuell søknad. Det har så langt FSAN vet ikke kommet avslag på noen slike søknader, men det oppleves som en byråkratisk og unødvendig prosess så lenge Forsvaret har etablerte systemer som tilfredsstillende forskriftens intensjon om veiledning.

FSAN ser behov for at forskriften oppdateres til å inkludere leger i militær verneplikt. Dette er tjeneste som dekker forskriftens intensjon, men som per i dag må gjennom individuell saksbehandling via SAFH for endelig godkjenning. FSAN har i dialog med saksbehandlere i SAFH fått tilbakemelding om at det er et grunnlag og behov for en inkludering av militære leger i forskriften.”

2 Gjeldende rett

Forskrift 19. desember 2005 nr. 1653 om veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon, gjelder for leger med utdanning fra norsk eller utenlandsk lærested som må gjennomføre veiledet tjeneste for å kunne utøve virksomhet som allmennlege med rett til trygderefusjon.

Kravet til veiledet tjeneste er, slik det også går frem av brevet fra Forsvarets sanitet, 3 år. For kandidater utdannet i Norge godskrives ½ år av studietiden (praktisk tjeneste under veiledning) samt 1 ½ år turnustjeneste som består av ett år veiledet tjeneste i spesialist-helsetjenesten og ½ års veiledet tjeneste i kommunehelsetjenesten.

Utover dette er det fastsatt i forskriftens § 4 at tiltredelse av fastlegehjemmel med veiledning, stilling ved kommunal legevakt under veiledning og stilling i helseforetak under spesialisering kan regnes med i de 3 årene det stilles krav om.

I forskriftens § 8 er det fastsatt at gjennomført tjeneste i den kommunale allmennlegetjenesten eller mens legen er under spesialisering i et helseforetak, må godtgjøres ved attest og bevis, slik det fremgår av forskriften § 6. Videre er det fastsatt i § 8 at det er Helsedirektoratet eller det organ direktoratet bestemmer som skal bekrefte at den veiledelede tjenesten er gjennomført i samsvar med bestemmelsene i direktiv 2005/36/EF.

3 Departementets vurderinger og forslag

Helse- og omsorgsdepartementet sendte forslaget fra Forsvarets sanitet til Helsedirektoratet for en faglig vurdering av innspillet. Direktoratet ga i brev 18. februar 2009 følgende tilbakemelding til departementet: *"Helsedirektoratet er i denne saken enig med SAFH som i sine vurderinger legger til grunn at tjeneste i vernepliktige legestillinger er i tråd med forskriftens målbeskrivelse og således tellende i forhold til krav om veiledet tjeneste. Tjenesten godkjennes således etter individuell søknad."*

Departementets vurdering er at den veiledete tjenesten som leger i militær verneplikt i underordnet stilling gjennomfører, under faglig veiledning av overordnet lege, kan likestilles med veiledet tjeneste i andre typer stillinger som etter forskriftens § 4 godkjennes som tellende i kravet om 3 års veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon.

En endring i forskriften slik at den vernepliktige tjenesten fremgår som ett av alternativene i forskriftens § 4 vil etter departementets vurdering være en stadfesting av en praksis som har funnet sted i alle de sakene det har blitt sendt søknad om godkjenning av vernepliktig tjeneste, og gir ikke uttrykk for noen ny retning med hensyn til hva som kan godkjennes som veiledet tjeneste etter forskriften.

Helse- og omsorgsdepartementet ser også at en innlemming i forskriftens § 4 for den vernepliktige tjenesten vil kunne virke motiverende og statushevende for det akademiske befalet som ønsker å gjennomføre sin militære tjeneste i vernepliktig legestilling.

Departementet vil på bakgrunn av ovennevnte vurderinger foreslå at klinisk tjeneste i vernepliktig legestilling under veiledning av overordnet lege skal telle med som veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon.

4 Forslag til endring i forskrift 19. desember 2005 nr. 1653 om veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon gjøres følgende endring

I forskrift 19. desember 2005 nr. 1653 om veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

§ 4. Gjennomføring av den veiledete tjenesten

Leger som mangler tilstrekkelig praktisk opplæring under veiledning for å oppfylle vilkåret i § 3, kan gjennomføre hele eller deler av den veiledete tjenesten i Norge ved å

- a) fullføre og få godkjent norsk turnustjeneste og/eller tiltre en
- b) fastlegehjemmel med veiledning
- c) stilling ved kommunal legevakt med veiledning
- d) stilling i helseforetak hvor legen er under spesialisering *eller*
- e) *tjeneste som vernepliktig militær lege under veiledning.*